

Vestergaard, Louise Vonsild (LVV001)

Fra: Knudsen, Louise (LKN012)
Sendt: 29. marts 2019 14:09
Til: 'um@um.dk'; 'Udenrigsministeriets Eksportkontrol'
Cc: 'Michael Byriel Harbech'; 'Justitsministeriet'; Edeltoft, Bine Christine Kramper (BCE002)
Emne: Vedrørende tilbagekaldelse af eksporttilladelser til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater
Vedhæftede filer: Brev til Udenrigsministeriet (2019-000192).PDF
Sag: 2019-000192
Sagsdokument: 75007

Til Udenrigsministeriet

Under henvisning til Udenrigsministeriets henvendelse af 15. januar 2019 vedrørende tilbagekaldelse af eksporttilladelser til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater, fremsendes hermed vedhæftet Rigspoliets besvarelse.

Med venlig hilsen

Louise Knudsen
juridisk specialkonsulent

POLITI

Rigspolitiet/Danish National Police
Fælles Juridisk Sekretariat for National Efterforskningsafdeling
Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC)/ National Forensic Services
Ejby Industrivej 125-135
2600 Glostrup

Mobil 25 16 89 59
E-mail lkn012@politi.dk
Web www.politi.dk

Udenrigsministeriet
Sikkerhedspolitisk Kontor
Asiatisk Plads 2
1448 København K

29. marts 2019
J.nr.: 2019-000192
Sagsbehandler: Louise Knudsen

RIGSPOLITIET

National Efterforskningsafdeling

Fælles Juridisk Sekretariat
Polititorvet 14
1780 København V

Vedrørende tilbagekaldelse af eksisterende tilladelser til at udføre våben og militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater

1. I forlængelse af Udenrigsministeriets beslutning af 22. november 2018 om at suspendere godkendelser af eksport af våben og militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater har Udenrigsministeriet ved e-mail af 15. januar 2019 anbefalet Rigspolitiet – såfremt det er muligt – at tilbagekalde eksisterende tilladelser til at udføre våben og militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater.

Ved e-mail af 31. januar 2019 har Udenrigsministeriet om baggrunden for anbefalingen oplyst følgende:

”Situationen i Yemen er fortsat kritisk. Saudi-Arabien har siden 2015 ledet koalitionen, der fører en militær kampagne mod Houthi-oprørsgruppen i Yemen. FAE støtter den saudisk-ledede koalitions militære operationer i Yemen. I en rapport fra FN’s Højkommissær for Menneskerettigheder fra august 2018 vurderede en ekspertgruppe, at Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater er ansvarlige for menneskerettighedskrænkelser, som kan udgøre krigsforbrydelser og anbefalede, at det internationale samfund afholdt sig fra at eksportere våben, som kunne anvendes i konflikten i Yemen. Eksport af våben og militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater vurderes at kunne anvendes ifm. konflikten, og i EU’s rådskonklusioner fra juni 2018 om Yemen anbefales en stram fortolkning af EU’s fælles regler for kontrol med våbeneksport.”

2. Til brug for Rigspolitiets stillingtagen til, om Rigspolitiet skal tilbagekalde de eksisterende tilladelser til at udføre våben og militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater, har Rigspolitiet gennemgået Justitsministeriets sagsakter, ligesom Rigspolitiet har hørt de berørte virksomheder.

På den baggrund kan det oplyses, at der er tale om ni midlertidige tilladelser til eksport af militært udstyr til modtagere i EU og NATO-lande med slutbrugere i Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater, som Justitsministeriet har meddelt i perioden fra den 31. marts 2016 og frem til den 4. oktober 2018. Tilladelser-

ne er gyldige i op til 3 år og udløber inden for de kommende 10 måneder, idet det bemærkes, at en af tilladelseerne udløber den 31. marts 2019.

Side 2

De berørte virksomheder har afgivet bemærkninger til Rigspolitiet. Virksomhederne har i den forbindelse blandt andet oplyst, at de har indrettet sig i tiltro til, at tilladelseerne er gyldige i den periode, de er meddelt for, og at tilbagekaldelse af gyldige tilladelser vil få store økonomiske konsekvenser for virksomhederne både i forhold til allerede indgåede kontrakter, der ikke kan opfyldes, og i forhold til fremtidige kontrakter, hvor en sådan myndighedspraksis vil forringe virksomhedernes konkurrenceevne.

Herudover har Dansk Industri ved e-mail af 23. januar 2019 til Rigspolitiet fremsat en række synspunkter om de overordnede konsekvenser, som tilbagekaldelse af eksisterende eksporttilladelser generelt vil have for dansk forsvarsindustri. Dansk Industri har blandt andet påpeget, at "tiltaget efterlader de involverede virksomheder med store udfordringer. DI skønner, at den umiddelbare effekt vil være tab af ordrer på ca. 200 mio. kr. Hvad værre er vil et sådan skridt underminere tilliden i markedet til Danmark som en troværdig leverandør af forsvarsmateriel. Effekten af dette kan være langt mere vidtrækkende."

3. For så vidt angår retsgrundlaget fremgår det af våbenlovens § 6, stk. 1¹, at det er forbudt uden tilladelse fra Justitsministeren eller den, ministeren bemyndiger dertil, i hvert enkelt tilfælde at udføre blandt andet våben, ammunition, militært udstyr og dele dertil.

Det fremgår endvidere af våbenbekendtgørelsens § 36², at der kan meddeles en global tilladelse (uden antalsmæssig begrænsning) til udførsel af produkter omfattet af våbenlovens § 6, stk. 1, til modtagere i EU- eller EØS-lande i op til 3 år.³

Det fremgår endvidere af våbenbekendtgørelsens § 37, at der kan meddeles en individuel tilladelse (antalsmæssig begrænsning) til udførsel af produkter omfattet af våbenlovens § 6, stk. 1, til modtagere i EU- eller EØS-lande i op til 2 år.

Ifølge våbenlovens § 2 f kan tilladelser og samtykker efter loven eller efter bestemmelser, der er udfærdiget i medfør af loven, til enhver tid tilbagekaldes.

Adgangen til at tilbagekalde en begunstigende forvaltningsakt administreres i overensstemmelse med almindelige forvaltningsretlige grundsætninger om tilbagekaldelse. Hvorvidt en myndighed i det konkrete tilfælde kan tilbagekalde en gyldig tilladelse til ugunst for adressaten, beror på en helhedsvurdering af en række forhold, herunder en afvejning af på den ene side adressatens berettigede for-

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1005 af 22. oktober 2012 om våben og eksplosivstoffer m.v. med senere ændringer

² Bekendtgørelse nr. 1444 af 1. januar 2016 om våben og ammunition m.v.

³ Tidligere § 33, jf. bekendtgørelse nr. 1248 af 30. oktober 2013 om våben og ammunition mv.

ventning om, at den oprindelige tilladelse står ved magt, og på den anden side de offentlige interesser der måtte være i at tilbagekalde en gyldig tilladelse.

Side 3

4. Rigspolitiet skal herefter udtale følgende om mulig tilbagekaldelse af eksisterende tilladelser til at udføre våben og militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater:

Det fremgår af de konkrete sager, at Justitsministeriet efter sædvanlig praksis anmodede Udenrigsministeriet om en udtalelse i forbindelse med sagsbehandlingen af de enkelte eksportansøgninger til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater. Udenrigsministeriet ses ikke i forbindelse med sagsbehandlingen at være blevet oplyst om den forventede varighed af en eventuel tilladelse. Udenrigsministeriet afgav udtalelser i samtlige sager og har ikke udtalt sig imod meddelelse af tilladelse til det ansøgte.

Det fremgår ikke af sagerne, at virksomhederne er blevet gjort bekendt med, at tilladelsen kan tilbagekaldes.

Det er mere generelt Rigspolitiets opfattelse, at tilbagekaldelse af de midlertidige eksporttilladelser vil være mere indgribende over for den enkelte virksomhed, end hvis virksomheden var blevet meddelt et afslag på ansøgningen om tilladelse til eksport. Det er endvidere Rigspolitiets opfattelse, at hvis Rigspolitiet beslutter at tilbagekalde en gyldig midlertidig tilladelse, er kravene til myndighedens behandling af den forudgående ansøgning skærpede, idet virksomheden skal kunne have tillid til tilladelsen på de angivne vilkår.

Efter en samlet vurdering har Rigspolitiet fundet det betænkeligt at tilbagekalde de midlertidige tilladelser til at udføre militært udstyr til Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater, som fortsat er gyldige.

Rigspolitiet har navnlig lagt vægt på, at en tilbagekaldelse i de konkrete sager vurderes at være et væsentligt indgreb over for de berørte virksomheder, idet den enkelte virksomhed har disponeret i tillid til indholdet af den meddelte tilladelse. Rigspolitiet har i den forbindelse særlig lagt vægt på, dels at det ikke fremgår af de meddelte tilladelser, at de vil kunne tilbagekaldes, dels at virksomhederne har oplyst, at de har tilrettelagt produktionen og eksporten i tiltro til, at tilladelserne var gyldige i den begrænsede periode, de var meddelt for.

Rigspolitiet har herefter fundet, at de hensyn, som Udenrigsministeriet har redegjort for, ikke på det foreliggende grundlag kan føre til, at de gældende tilladelser til eksport af militært udstyr til modtagere i EU og NATO-lande med slutbrugere i Saudi-Arabien og de Forenede Arabiske Emirater, skal tilbagekaldes.

5. Rigspolitiet kan afslutningsvist oplyse, at alle nye ansøgninger om tilladelse til eksport, som forelægges Udenrigsministeriet, fremover vil blive suppleret med

oplysning om forventet varighed af en eventuel meddelt tilladelse. Udenrigsministeriet vil således, inden der meddeles tilladelse, få mulighed for at afgive bemærkninger til varigheden af en eventuel tilladelse, herunder mulighed for at begrænse denne.

Side 4

Rigspolitiet vil endvidere fremadrettet sikre, at modtagere af tilladelser til eksport af våben og militært udstyr orienteres om de begrænsninger og vilkår, der måtte gælde for en eksporttilladelse, herunder indholdet af våbenlovens § 2 f.

Kopi af dette brev er sendt til de berørte virksomheder, Dansk Industri og Justitsministeriet til orientering.

Med venlig hilsen

Bine Edertoft
sekretariatschef

